

**Latvijas Zinātņu akadēmijas
Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas
NOLIKUMS**

Pieņemts LZA HSZN Padomes sēdē
2013. gada 24. oktobrī
Grozīts LZA HSZN Padomes sēdē
2016. gada 24. martā

1. Vispārīgie noteikumi

1.1. Latvijas Zinātņu akadēmijas (LZA) **Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļa** (turpmāk – Nodaļa) ir LZA struktūrvienība, kuras personālsastāvu veido humanitāro un sociālo zinātņu nozaru LZA īstentie locekļi (akadēmiķi), goda locekļi, ārzemju locekļi, korespondētājlocekļi. Nodaļas darbā tiek iesaistīti un uz nodaļas sēdēm uzaicināti Nodaļā ievēlētie un LZA Senātā apstiprinātie Goda doktori, piešķirot tiem zemāk minētās tiesības. Nodaļas izveidošanu, darbības pamatvirzienus un nosaukumu apstiprina LZA pilnsapulce. Nodaļas nolikumu pieņem Nodaļas sēdē un apstiprina LZA Senāts.

1.2. Savā darbībā Nodaļa ievēro LZA Hartu, kuru ir apstiprinājusi LR Saeima, Zinātniskās darbības likumu un citus likumus, kā arī LZA Statūtus, LZA Prezidija, Valdes un Senāta lēmumus un šo Nolikumu.

1.3. Nodaļas izveidošana un nosaukums apstiprināts LZA pilnsapulcē 1992.gada 14. februārī. Nodaļas saīsinātais nosaukums ir LZA HSZN. Tās nosaukums citās valodās tulkojams šādi: *Academia Scientiarum Latviensis, Partitio Scientiarum Humanitatis et Societatis* (latīņu), *Latvian Academy of Sciences, Division of the Humanities and Social Sciences* (angļu), *Akademie der Wissenschaften Lettlands, Geistes und Sozialwissenschaften Klasse* (vācu), *Academie des Sciences de Lettonie, Division des Sciences Humaines et Sociales* (franču), *Латвийская Академия наук, Отделение гуманитарных и социальных наук* (krievu).

1.4. Nodaļas adrese: Akadēmijas laukums 1, Rīga, LV 1050, Latvija. Mājaslapas adrese internetā: <http://www.lza.lv> – sadaļa „Nodaļas” – sadaļa „Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļa”.

1.5. Nodaļa var izveidot savu simboliku uz LZA simbolikas pamata, papildinot to ar norādi par LZA nodaļu. Nodaļas simbolikā ietilpst LZA lielais ģerbonis un Nodaļas pilns vai saīsināts nosaukums.

1.6. Nodaļa nav juridiska persona. Tā nevar uzņemties mantiska rakstura saistības, slēgt civiltiesiskus līgumus un atbildēt par tiem. Sadarbību ar citām institūcijām (augstskolām, zinātniskās pētniecības vienībām, pašvaldībām un valsts vai citām institūcijām, tostarp ārvalstu institūcijām) Nodaļa noformē vienošanās vai asociatīvas sadarbības formās. Nodaļa informē LZA vadību par jebkāda veida sadarbības formām ar institūcijām ārpus LZA.

1.7. Nodaļas darbību finansē un Nodaļas darbībai nepieciešamās telpas, inventāru un aprīkojumu nodrošina LZA tās budžeta ietvaros. Nodaļas lietvedības kārtošanai un organizatoriskā darba veikšanai var būt piešķirtas algota amata vietas.

2. Nodaļas darbības mērķi un uzdevumi

2.1. Nodaļas darbības mērķis ir sekmēt LZA Hartā un Statūtos noteikto mērķu un uzdevumu īstenošanu, organizējot Nodaļā apvienoto humanitāro un sociālo zinātņu nozaru zinātnieku radošu un aktīvu līdzdalību zinātnisko un izglītošanas uzdevumu īstenošanā un LZA un Nodaļas pašpārvaldē.

2.2. Nodaļa sekmē saskaņotu humanitāro un sociālo zinātņu nozaru attīstību, radniecīgo zinātņu nozaru pārstāvju savstarpējos kontaktus, dabas, tehnisko, humanitāro un sociālo zinātņu nozaru savstarpēju bagātināšanos un izzina un risina starpdisciplināras problēmas.

3. Nodaļas darba formas, tiesības un pienākumi

3.1. Nodaļa sekmē LZA locekļu tiesību īstenošanu un pienākumu izpildi tās kompetencē esošajās zinātņu nozarēs.

3.2. Nodaļas saietu galvenās formas ir sēdes, simpoziji, konferences un diskusijas. Nodaļa var organizēt savus saietus, kā arī, saskaņojot ar LZA Senātu, LZA saietus.

3.3. Nodaļas sēdi vada nodaļas priekšsēdētājs vai viņa pilnvarots LZA loceklis. Citus saietus vada saieta organizācijas vadītājs vai nodaļas priekšsēdētāja pilnvarota persona.

3.4. Nodaļas saietus (sēdes) organizē, lai:

3.4.1. izstrādātu priekšlikumus Latvijas nacionālām, valsts nozīmes u.c. programmām un apspriestu to izpildes gaitu;

3.4.2. risinātu starpdisciplināras zinātniskas problēmas;

3.4.3. noklausītos zinātniskus referātus un pārskatus par zinātniskiem pētījumiem un pasākumiem, kas veikti ar LZA atbalstu vai ir aktuāli Latvijas zinātnes, izglītības, kultūras un tautsaimniecības attīstībai;

3.4.4. apkopotu informāciju par Nodaļas zinātnieku ikgadējo devumu un sasniegumiem;

3.4.5. dotu ieteikumus par nepieciešamām LZA darbībām.

3.5. Nodaļas sēde ir tiesīga pieņemt ieteikumus LZA Senātam, Prezidijam, Valdei, prezidentam un citām vēlētām LZA amatpersonām un Latvijas Republikas valsts institūcijām.

3.6. Nodaļa savā kompetencē esošajās zinātnes nozarēs piešķir LZA goda doktora grādu (*Dr.h.c.*), ko apstiprina LZA Senāts (LZA Statūtu 3.9. punkts).

3.7. Nodaļa savos ietvaros var veidot pastāvīgas vai pagaidu sekcijas, darba grupas, komisijas un citas struktūras, kas LZA locekļus un zinātniekus apvieno konkrētu programmu, projektu un grantu izpildei un citu zinātniski aktuālu uzdevumu veikšanai. Šādas struktūras zinātnisko darbību vada LZA loceklis, kura kandidatūru apstiprina Nodaļas padome. Struktūras darbojas atbilstoši LZA Statūtiem.

3.8. Pastāvīgo vai pagaidu struktūru darbībai Nodaļa papildus LZA locekļiem var pilnvarot un iesaistīt ekspertus no citu institūciju zinātnieku un speciālistu vidus (LZA Statūtu 5.7.3. punkts).

3.9. Nodaļa apspriež un iesniedz LZA Senāta priekšlikumus par jaunām LZA locekļu vakancēm, par konkursu izsludināšanu uz LZA Lielo medaļu, LZA vārdbalvām un citos gadījumos, kur kandidātus izvēlas konkursa kārtībā.

3.10. Nodaļas sēde ar savu lēmumu var izvirzīt vai atbalstīt savus locekļus un goda doktorus apbalvošanai ar visu veidu valsts, valdības, ministriju, LZA un citiem apbalvojumiem. Ja likumā vai konkrētā apbalvojuma nolikumā nav noteikts citādi, Nodaļā pieņemtie lēmumi tiek doti LZA Senātam.

4. Nodaļas pašpārvalde

4.1. Nodaļas pašpārvaldes institūcijas ir Nodaļas sēde, Nodaļas padome, Nodaļas priekšsēdētājs.

4.2. Par Nodaļas priekšsēdētāju var ievēlēt LZA īsteno locekli. Nodaļas priekšsēdētāja pienākumus pēc Nodaļas ierosinājuma un ar Senāta apstiprinājumu uz laiku drīkst pildīt LZA korespondētājloceklis (LZA Statūtu 5.6.2. punkts).

4.3. Nodaļas priekšsēdētāju, atbilstoši LZA Statūtu 5.7.4. punktam, ievēl Nodaļas sēdē, aizklāti balsojot, un apstiprina LZA pilnsapulcē. Nodaļas priekšsēdētāja kandidātus izvirza Nodaļas locekļi. Ne vēlāk kā 2 nedēļas pirms Nodaļas sēdes, kurā notiks balsojums, Nodaļas zinātniskā sekretāre organizē neklātienē balsojumu. Nodaļas priekšsēdētājs ir apstiprināts, ja LZA pilnsapulcē par viņu

ir nodotas vairāk nekā puse no klātesošo balsīm (LZA Statūtu 5.6.3.1. punkts). Nodaļa ievēl arī Nodaļas priekšsēdētāja vietnieku.

4.4. Nodaļas priekšsēdētāju un vietnieku ievēl uz 4 gadiem ne vairāk kā divas reizes pēc kārtas.

4.5. Ar LZA Senāta lēmumu Nodaļas priekšsēdētājam piešķir LZA viceprezidenta pilnvaras Nodaļas kompetences ietvaros. Nodaļas priekšsēdētājs pārstāv Nodaļu LZA Senātā. Ar LZA pilnvarojumu Nodaļas priekšsēdētājs var veikt uzdevumus LZA vārdā.

4.6. Nodaļas priekšsēdētājs:

4.6.1. organizē Nodaļas pašpārvaldi un darbu, un pārstāv Nodaļu LZA institūcijās un ārpus tās;

4.6.2. vada Nodaļas padomi;

4.6.3. ierosina nozīmīgu problēmu risinājumus;

4.6.4. ierosina LZA un Nodaļas saietu tematiku un darba kārtību;

4.6.5. pats vai viņa pilnvarots Nodaļas loceklis piedalās visu savas Nodaļas sekciju un darba grupu sēdēs, tādējādi sekmējot informācijas apmaiņu un tās izvērtēšanu;

4.6.6. izpilda kārtējos LZA Senāta, Prezidija un Valdes uzdevumus.

4.7. Nodaļas priekšsēdētāju var atsaukt no amata atbilstoši LZA Statūtu 5.6.3.2. punktam.

4.8. Nodaļas padomi apstiprina Nodaļas sēdē. Padomē ietilpst pārstāvji no Nodaļas kompetencē esošajām zinātņu nozarēm.

4.9. Nodaļas padome:

4.9.1. apstiprina LZA un Nodaļas saietu tematiku un darba kārtību;

4.9.2. sagatavo priekšlikumus un to pamatojumus Nodaļas sēdes kompetencē esošo lēmumu pieņemšanai;

4.9.3. lemj par aktuāliem Nodaļas darba organizācijas jautājumiem;

4.9.4. izstrādā un iesniedz LZA vadības institūcijām priekšlikumus par zinātnisku pētījumu un zinātniski organizatoriskās un izdevējdarbības finansēšanu (LZA Statūtu 2.2. punkts),

4.9.5. izvērtē kandidātus LZA vārdbalvām.

4.10. Nodaļas padome lēmumu pieņem, atklāti balsojot klātienē vai neklātienē (pa pastu, iepriekš vai elektroniski), ja padome nav lēmusi citādi, un tas ir pieņemts, ja par to nobalsojis balsojošo padomes locekļu vairākums. Ja balsu skaits sadalās vienādi, izšķirošā ir Padomes priekšsēdētāja balss.

4.11. Nodaļas pašpārvaldes augstākā institūcija ir Nodaļas sēde, kurā piedalās LZA īstnie locekļi, goda locekļi, ārzemju locekļi, korespondētājlocekļi un goda doktori. Nodaļas sēdes ir atklātas.

4.12. Nodaļas sēde var pieņemt lēmumus, ja tajā piedalās ne mazāk kā 20% no Nodaļā apvienotajiem LZA locekļiem. Nodaļas locekļi, kas nevar ierasties sēdē, var rakstiski papīrformātā vai e-pasta vēstījumā pilnvarot citu nodaļas locekli balsojot izteikt viņa gribu. Pilnvaras tiesības apstiprina nodaļas sēdē atklāti balsojot. Kvoruma noteikšanai apstiprināto pilnvarojumu skaitu pievieno sēdes dalībnieku skaitam.

4.13. Nodaļas sēdēs jautājumus izlemj ar klātesošo LZA locekļu balsu vienkāršu vairākumu, atklāti balsojot, ja sēdes dalībnieku vairākums nenobalso par citu kārtību, izņemot balsojumu par vēlētam amatpersonām.

4.14. Ja Nodaļas sēdē balso par Nodaļas priekšsēdētāju:

4.14.1. Nodaļas priekšsēdētāja kandidātus rakstveidā (papīrformātā vai e-pasta vēstījumā) izvirza nodaļas locekļi pēc nodaļas zinātniskās sekretāres uzaicinājuma, bet ne vēlāk kā divas nedēļas pirms Nodaļas sēdes, kurā paredzēta balsošana;

4.14.2. Nodaļas zinātniskā sekretāre izziņo kandidātu vārdus un izsūta balsošanas biļetenus ne vēlāk kā 10 dienas pirms Nodaļas sēdes, kurā paredzēts balsojums, un atklāj neklātienē balsojumu pa pastu, iepriekš vai elektroniski;

4.14.3. Ne vēlāk kā 10 dienas pirms Nodaļas sēdes izsludina sēdes darba kārtību;

4.14.4. Līdz Nodaļas sēdes sākumam balsot tiesīgie nodaļas locekļi var iepriekšēji balsot internetā vai savu balsi slēgtā aploksnē nodot Nodaļas zinātniskajai sekretārei. Ja balsojums tiek sūtīts pa pastu, tam jābūt saņemtam līdz Nodaļas sēdes sākumam, par ko informē Nodaļas zinātniskā sekretāre.

4.14.5. Nodaļas sēdē klātesošie, kuri nav balsojuši iepriekš, balso aizklāti;

4.14.6. pieņemot lēmumu, ņem vērā visas nodotās balsis;

4.14.7. ievēlēts ir tas kandidāts, kurš ir ieguvis visvairāk klātienē un neklātienē nodoto balsot tiesīgo balsu, bet ne mazāk kā pusi no klātienē un neklātienē nodotajām balsot tiesīgo balsīm;

4.14.8. ja Nodaļas sēdei nav kvoruma, tad ne agrāk kā divas nedēļas pēc sēdes izsludina nākamo sēdi ar tādu pašu dienas kārtību, kurā balsojums par iepriekšējai sēdei izvirzītajiem kandidātiem ir derīgs, neskatoties uz sēdes dalībnieku skaitu.

4.15. Nodaļa ar sēdē pieņemtu lēmumu:

4.15.1. izvirza LZA prezidenta kandidātu;

4.15.2. izvirza LZA korespondētājlocekļu kandidātus;

4.15.3. iesaka LZA īsteno locekļu, goda locekļu un ārzemju locekļu kandidātus;

4.15.4. piešķir LZA goda doktora grādu;

4.15.5. ievēl Nodaļas priekšsēdētāju;

4.15.6. pēc LZA Senāta noteiktajām kvotām izvirza vēlēšanām LZA Senāta locekļu kandidātus;

4.15.7. lemj par Nodaļas ietvaros izveidojamām struktūrvienībām;

4.15.8. izstrādā priekšlikumus par zinātnes nozares korespondētājlocekļu vakanču skaitu, apspriežot iespējamās kandidātus;

4.15.9. pilnvaro ekspertus darbībai Nodaļas ietvaros izveidotām struktūrvienībām.

4.16. Nodaļa patstāvīgi pieņem un nodaļas sēdē apstiprina darbības programmu (gada darba plānu) un reglamentu darbības mērķu un virzienu īstenošanai. Nodaļa var izveidot ilgtermiņa darbības stratēģiju, ko apstiprina nodaļas sēdē. Nodaļas sēdēs var pieņemt lēmumus arī par citiem darba jautājumiem.

4.17. Nodaļa var rosināt LZA veidot fondu savu mērķu un pamatvirzienu sasniegšanai. Fonda veidošanas, izmantošanas un kontroles kārtību pēc LZA Valdes ieteikuma apstiprina LZA Prezidijs (LZA Statūtu 3.6.2. punkts).

5. Spēkā stāšanās

Nolikums stājas spēkā pēc tā apstiprināšanas LZA HSZN sēdē.